NORAKSTS
Lieta Nr.A42523907
143/AA43-0296-10/6

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 25.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja K.Krastiņa,
tiesneši L.Vīnkalna un V.Endzelis,

piedaloties pieteicējam *N.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *N.M.* (personas kods */personas kods/*) pieteikuma par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieka 2007.gada 17.maija lēmuma Nr.D57/10-6/985 atcelšanu, sakarā ar *N.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 14.aprīlī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-paziņojumu Nr.D57 104785784 (turpmāk – Protokollēmums) par to, ka 2007.gada 14.aprīlī plkst.15.04 transportlīdzeklis Mazda ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* bija novietots stāvēšanai Rīgā, Kr.Barona ielā 107, 326.ceļa zīmes darbības zonā, neievērojot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūlija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 135.11.punktā noteiktās prasības.

Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā. Transportlīdzekļa vadītājam, kas neatradās pārkāpuma izdarīšanas vietā, nolemts uzlikt naudas sodu desmit latu apmērā.

[2] Izskatot *N.M.* sūdzību par Protokollēmumu, Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas (turpmāk – Nodaļa) priekšnieks ar 2007.gada 17.maija lēmumu Nr.D57/10-6/985 (turpmāk – Lēmums) nolēma Protokollēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums pamatots šādi.

[2.1] Konstatētā pārkāpuma faktu pierāda gan normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sastādītais Protokollēmums, gan arī pārkāpuma vietā un brīdī uzņemtās fotogrāfijas.

[2.2] CSN 135.11.punkts noteic, ka aizliegts apstāties un stāvēt 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Ņemot vērā, ka vieta, kur tika neatļauti novietots transportlīdzeklis, ir gandrīz pie 326.ceļa zīmes, *N.M.* nevarēja šo zīmi nepamanīt, un pārkāpums ir izdarīts ar nodomu.

[2.3] Par LAPK 149.^{10}panta piektās daļas pārkāpumu paredzēts tikai viens soda veids un apmērs – naudas sods desmit latu apmērā. Līdz ar to iestādei nav nepieciešams vērtēt lietas apstākļus, lai pamatotu konkrēta soda apmēra piemērošanu un ir pietiekami ar pārkāpuma konstatāciju.

Ņemot vērā, ka likums nepieļauj vērtēt soda apmēru, nav piemērojama LAPK 32.panta otrā daļa.

[2.4] Izvērtējot Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.panta otrās daļas 6.punktā paredzētos lietderības apsvērumus, balstoties uz ilggadīgu CSN piemērošanas praksi, līdz šim nav izdevies sasniegt mērķi – lai ceļu satiksmes dalībnieki ievēro automašīnu novietošanas noteikumus, – ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses. Tādēļ naudas soda desmit latu apmērā piemērošana ir pamatota.

[2.5] Protokollēmums un Lēmums pamatots ar normatīvo aktu prasībām, tos pieņēmusi kompetenta amatpersona, kā arī ievērots proporcionalitātes princips, jo sabiedrības interesēs ir vienveidīgi un precīzi ievērojot Ceļu satiksmes likuma un CSN prasības, kas regulē apstāšanās un stāvēšanas noteikumu ievērošanu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, *N.M.* (turpmāk – pieteicējs) vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots šādi.

[3.1] 2007.gada 14.aprīlī pieteicējs ar automašīnu Mazda (valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*) devās uz Daugavas sporta namu, kas atrodas Kr.Barona ielā 107. Tā kā neviena brīva vieta mašīnas novietošanai Kr.Barona ielā nebija, pieteicējs meklēja brīvu vietu Ērgļu ielas posmā starp A.Čaka un Kr.Barona ielu, taču arī šeit visas vietas bija aizņemtas. Vienīgā vieta, kur varēja atstāt automašīnu, bija pie paša Daugavas sporta nama.

Pieteicējs atzīst, ka bija atstājis automašīnu ceļa zīmes „Stāvēt aizliegts" darbības zonā, taču citas iespējas pieteicējam novietot automašīnu nebija.

[3.2] Pieteicējs uzskata, ka pārkāpumus izdarīts tikai formāli.

Jāņem vērā, ka Daugavas sporta nama ietilpība ir 800 – 1000 cilvēki. Apkārtnē ir tikai dažas stāvvietas, kur arī ir nepietiekošs stāvvietu daudzums.

Ne Rīgas pašvaldība, ne Daugavas stadiona nama administrācija nav izveidojusi papildus stāvvietas, taču Rīgā automašīnu un to īpašnieku skaits pieaug strauji. Līdz ar minēto pieteicējam ir loģisks iebildums saistībā ar uzlikto sodu.

[3.3] Pirms pieņemt kādu tiesību normu, tās ieviesējam ir jānodrošina konkrētās normas izpildes iespējas. Pretējā gadījumā normu (arī administratīvu,

kā šajā gadījumā) ieviest nedrīkst, jo tādējādi normai pakļautie subjekti būs spiesti šo normu pārkāpt. Uzliekot sodu, līdzīgos gadījumos par atstātajām automašīnām „aizliegtās vietās" pašvaldība neko neatrisina.

[3.5] Automašīna Ērgļu ielas posmā pie Daugavas sporta nama nevienam autosatiksmes dalībniekam netraucēja. Tādējādi sabiedrības intereses no pieteicēja puses netika aizskartas.

[3.6] Jānošķir situācija, kad automašīna „zem zīmes" tiek novietota apstākļos, kad ir pieejamas stāvvietas, un automašīnas īpašnieks apzināti izrāda necieņu CSN, no situācijas, kad autovadītājs ir spiests pārkāpt noteikumus, jo viņam fiziski nav kur novietot automašīnu.

Autostāvvietu trūkums pie lieliem sabiedrisko pasākumu objektiem ir pastāvīga problēma. Sodot autoīpašnieku, nevis pašvaldību, kas ir vainojama esošajā situācijā, problēma tiek pārcelta no pašvaldības uz privātpersonas pleciem, neatrisinot problēmu.

[3.7] Pieņemot Lēmumu, Ceļu policijas amatpersona nav ievērojusi APL 13.pantā minēto samērīguma principu, jo konkrētajā gadījumā sabiedrības iegūtais labums ir mazāks nekā privātpersonai uzliktais tiesību ierobežojums.

[4] Nodaļa paskaidrojumā par pieteikumu to neatzīst, norādot uz šādiem apstākļiem.

[4.1] Lietā nav strīda par to, kur pieteicējs novietojis savu automašīnu, tas ir, Rīgā pie Kr.Barona ielas 107.nama. Tāpat lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir izdarījis administratīvo pārkāpumu. Pieteicējs savā pieteikumā norāda uz apstākļiem, kas bija par cēloni administratīvā pārkāpuma izdarīšanai.

[4.2] Lietas patiesajiem apstākļiem neatbilst pieteicēja apgalvojums, ka transportlīdzeklis ir novietots ceļa zīmes „Stāvēt aizliegts" darbības zonā. No lietas materiālos esošajām fotogrāfijām redzams, ka pieteicēja transportlīdzeklis atrodas 326.ceļa zīmes (*„Apstāties aizliegts"*) darbības zonā.

[4.3] Nav nozīmes pieteicēja apgalvojumiem par pārkāpuma izdarīšanas motīviem, jo no pieteikuma, rakstveida pierādījumiem, kā arī no piemērotās tiesību normas izriet, ka Rīgas pašvaldības policijai likums nepiešķir izvēles brīvību attiecībā uz adresātam nelabvēlīga akta izdošanu (kā arī uz soda apmēra noteikšanu), ja konstatēts administratīvais pārkāpums. Administratīvā pārkāpuma apzinātu izdarīšanu nenoliedz arī pats pieteicējs.

[4.4] Nav nozīmes pieteicēja argumentam, ka viņa atstātais transportlīdzeklis nevienam nav traucējis. Atbilstoši LAPK 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktam administratīvais pārkāpums ir izdarīts, jau novietojot transportlīdzekli stāvēšanai, un nav nepieciešams vērtēt, vai transportlīdzeklis traucē vai netraucē citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

[4.5] Pieteicēja arguments, ka Rīgas pašvaldības policija nav ievērojusi samērīguma principu, jo sabiedrībai iegūtais labums ir mazāks nekā privātpersonai uzliktais ierobežojums, ir pieteicēja subjektīvs viedoklis, kam nav norādīts nekāds pamatojums. Likumdevējs, izdodot piemēroto tiesību normu, jau ir noteicis, ka transportlīdzekļa novietošana vietās, kur tas nav atļauts,

neatbilst sabiedrības kopuma interesēm, līdz ar ko soda piemērošana par attiecīgu pārkāpumu ir samērīga.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.februāra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots šādi.

[5.1] Tiesa konstatēja, ka pieteicējs neapstrīd faktu, ka ir novietojis transportlīdzekli 326.ceļa zīmes „Apstāties aizliegts" darbības zonā, kas atbilst LAPK 149.^{10}panta piektās daļas 12.punkta norādītajam pārkāpumam.

Strīds ir par to, vai pieteicējs būtu atbrīvojams no administratīvās atbildības, ņemot vērā ierobežotās iespējas novietot transportlīdzekli „Daugavas" sporta nama tuvumā.

[5.2] Saskaņā ar LAPK 21.panta otro daļu ceļu satiksmē izdarīto pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz desmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Saskaņā ar LAPK 21.panta pirmo daļu šādā gadījumā tiek izteikts mutvārdu aizrādījums (*atbrīvojot pārkāpēju no administratīvās atbildības*).

[5.3] Tiesas vērtējumā pārkāpumu nevarēja atzīt par maznozīmīgu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Pieteicējs ne tikai apstājās, bet arī atstāja stāvēšanai transportlīdzekli pietiekami ilgstoši ceļa zīmes darbības zonā.

Tiesas vērtējumā ceļa zīmes nozīme konkrētajā gadījumā ir saistīta ar nepieciešamību nodrošināt drošu piekļuvi sabiedriski nozīmīgai ēkai (piemēram, ugunsgrēks, neatliekama medicīniskā palīdzība, policija u.tml.). Nav izšķirošas nozīmes apstāklim, vai konkrētajā gadījumā tika traucēta piekļuve objektam, jo ceļa zīmes nozīme saglabājas nemainīga.

[5.4] Tiesas vērtējumā nebija pamatots pieteicēja arguments par nepieciešamību nesodīt indivīdu, ņemot vērā, ka nav nodrošinātas iespējas novietot transportlīdzekli sabiedriskās ēkas tuvumā.

Ceļa zīmes neievērošana tā iemesla dēļ, ka pieteicējam tā ir ērtāk, nav atzīstama par pamatotu. Šāda pieeja noved pie tā, ka sabiedrības kopuma intereses tiktu pakļautas indivīda interesēm, kā rezultātā ciestu arī katrs atsevišķais sabiedrības indivīds.

[5.5] Pastāvot norādītajiem apstākļiem, tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums par tā atcelšanu – nepamatots un noraidāms.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.februāra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība pamatota šādi.

[6.1] Lai varētu prasīt no indivīda kādas tiesību normas izpildi, obligāti jānodrošina tās ievērošanas iespējamība.

Pieteicēja pārkāpums bija formāls, tam bija piespiedu raksturs.

[6.2] Nevar piekrist, ka likumdevējs jau ir izvērtējis samērīguma principu un visu ņēmis vērā, jo likumdevējs tikai nosaka, ko nozīmē konkrētā ceļa zīme, bet nenosaka, kurā vietā kādai ceļa zīmei jāatrodas. Tādēļ likumdevējs nevar ņemt vērā visus konkrētā gadījuma faktiskos apstākļus.

Par administratīvā akta (ceļa zīmes) piemērošanas nepareizību liecina arī Nodaļas paskaidrojumos norādītais, ka nav izdevies sasniegt vienu no LAPK mērķiem – atturēt personu no līdzīga pārkāpuma izdarīšanas.

[6.3] Nevar piekrist tiesas secinājumam, ka pieteicēja atstātā automašīna nepieciešamības gadījumā traucētu ugunsgrēka, neatliekamās medicīniskās palīdzības, policijas transportam, jo tas ir hipotētisks pieņēmums, kas neatbilst patiesībai.

Lietā esošajā vietas fotogrāfijā redzams, ka iebrauktuves viena josla ir pietiekami brīva, lai sporta namam varētu piekļūt operatīvais transports.

[6.4] Nevar piekrist tiesas secinājumam, ka pārkāpums nav bijis maznozīmīgs.

Automašīnas stāvēšanas laiks bija atkarīgs no spēles ilguma, nevis autovadītāju bezkaunības. Turklāt nav skaidrs, ko nozīmētu ilgstoša automašīnas atstāšana.

[6.5] Tiesa nav ņēmusi vērā vienu no LAPK virsuzdevumiem – atturēt personu no līdzīgu pārkāpumu izdarīšanas, jo šādos faktiskajos apstākļos tas nav izdarāms.

Tiesa nav ņēmusi vērā arī taisnīguma, samērīguma principu, kā arī nav ievērots demokrātiskas iekārtas princips. Piemērojot tiesību normas, bija jāapsver, vai privātpersonai nelabvēlīgs administratīvais akts vai faktiskā rīcība ir nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu citu privātpersonu tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību vai tikumību.

[7] Pieteicējs papildu paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda uz apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem.

[8] Tiesas sēdē *N.M.* apelācijas sūdzību un pieteikumu uzturēja uz tajos minētajiem motīviem.

Rīgas pašvaldības policijas pārstāvis uz tiesa sēdi neieradās; apgabaltiesā saņemts iesniegums, kurā Rīgas pašvaldības policijas norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst un lūdz izskatīt lietu bez tās pārstāvja klātbūtnes.

Apgabaltiesa, noklausoties *N.M.* viedokli, atzina, ka lietu iespējams izskatīt bez RPP pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies *N.M.* paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošus pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka *N.M.* apelācijas sūdzība nav pamatota.

[10] Saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa sprieduma pamatojumā, kas norādīts šā sprieduma [5.1]-[5.5] punktos, pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, kas ietverta šā sprieduma [5.1]-[5.5] punktos, un APL 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[11] CSN 4.punkts noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

CSN 282.punkts noteic, ka aizlieguma zīmes nosaka vai atceļ noteiktus ceļu satiksmes ierobežojumus. Atbilstoši CSN 282.26.punktam aizlieguma zīme ir 326.ceļa zīme „Apstāties aizliegts". Transportlīdzekļiem aizliegts apstāties un stāvēt.

CSN 135.11.punkts noteic, ka aizliegts apstāties un stāvēt 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Konkrētajā gadījumā *N.M.* neievēroja CSN 4.punkta un 135.11.punkta prasībās, un Nodaļa pamatoti *N.M.* darbībās konstatēja LAPK 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā paredzētā pārkāpuma sastāvu.

[12] Apgabaltiesa par nepareizu atzīst Nodaļas argumentu, ka gadījumā, ja LAPK normas sankcija paredz konstantu naudas sodu, iestādei nav jāizdara lietderības apsvērumi.

LAPK 32.panta otrā daļa noteic, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Kā to pareizi norādīja pirmās instances tiesa, arī LAPK 149.^{10}panta piektās daļas 12.punktā paredzētā administratīvā pārkāpuma gadījumā iespējams piemērot LAPK 21.panta otrās daļas regulējumu, atzīstot pārkāpumu par maznozīmīgu un atbrīvojot pārkāpēju no administratīvās atbildības.

N.M. norāda, ka situācijā, kad pie ēkas, kurā notiek sabiedriskie pasākumi, nav kur nolikt automašīnu, viņa izdarītais pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu.

Apgabaltiesa par pareizu atzina pirmās instances tiesas secinājumu, ka konkrētajos lietas apstākļos nav pamata atzīt *N.M.* izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu.

LAPK 22.pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu ievērošanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Ņemot vērā to, ka pārkāpums tika izdarīts Rīgas centrā, pie sabiedrisko pasākumu objekta (Daugavas sporta nama), kuru, kā norāda pieteicējs, spēles laikā apmeklē ievērojams cilvēku daudzums, kur pārvietošanās ir apgrūtinoša un jebkurš neatļautā vietā novietots transportlīdzeklis traucē citu ceļu satiksmes dalībnieku kustību un rada potenciālus šķēršļus operatīvajiem transporta līdzekļiem ārkārtas situācijā, apgabaltiesa uzskata, ka sūdzības iesniedzējam uzliktais sods par administratīvo pārkāpumu 10 latu apmērā ir samērīgs ar pārkāpuma raksturu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11]panta otrās daļas 1.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieka 2007.gada 17.maija lēmumu Nr.D57/10-6/985 (2007.gada 14.aprīļa protokols-paziņojums Nr.D57104785784), bet *N.M.* (personas kods */personas kods/*) apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	K.Krastiņa
Tiesneši	*(paraksts)*	V.Endzelis
	(paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese K.Krastiņa
Rīgā 2010.gada 25.janvārī